

ÇOCUKLARDA SORUMLULUK BİLİNCİNİN GELİŞMESİ

Sorumluluk; kendimize ve çevremize karşı görevlerimizi ve yükümlülüklerimizi zamanında yerine getirme bilinci anlamına gelmektedir. Sorumluluk duygusunun gelişimi ilk olarak aile içinde başlar, sonrasında çevresel ve sosyal faktörlerin etkisiyle şekillenmeye devam eder. Anne ve babanın destekleyici olması, sorumluluk bilincinin kazanılmasında ve oluşumunda büyük rol oynamaktadır.

Sorumluluk bilincinin kazanılması ve kalıcı olabilmesi için erken yaşlarda ebeveynlerin bu konuyu dikkate almaları ve önemle üzerinde durmaları gerekmektedir. Çocuklara sorumluluk duygusunu kazandırabilmenin temeli, onların gelişim dönemi özellikleri hakkında bilgi sahibi olmaya dayanmaktadır. Öncelikle ebeveynlerin yapması gereken bu beceriyi geliştirme noktasında teşvik etmektir.

Sorumluluk becerisinin kalıcı olabilmesi için ailelere öneriler:

a- Sosyal hayata geçişini kolaylaştırın ve küçük sorumluluklar verin:

Erken yaşlarda başlayan sorumluluk duygusu çocukların oto kontrol ve güven duygularının gelişimini olumlu yönde desteklemekle birlikte toplumsal yaşama daha kolay adapte olmaları için olanak sağlamaktadır. Verilen sorumluluklar sayesinde çocukların neden- sonuç ve muhakeme yeteneği gelişecek ve davranış kazanımı içselleştirilip devam ettirilecektir.

b- Rol model olun:

Çocuklar ebeveynlerini gözlemleyerek model almaktadırlar ve benzer davranışları sergilemektedirler. Olumlu davranışları pekiştirebilmek ve kalıcı olabilmesini sağlayabilmek için öncelikle ebeveynlerin kendi davranışlarını gözden geçirmeleri gerekmektedir.

c- Çocuklarınızı tanıyın:

Yaş düzeyine uygun sorumluluklar verirken onların kişisel özelliklerini de dikkate almak çocuğunuzun sorumluluk becerisini kolaylıkla yerine getirebilmesini sağlamaktadır.

d- Küçük yaşlardan aşlamaya başlayın:

Sorumluluk gelişimi için çocukların okula başlama çağını beklememek gerekmektedir. Erken dönemde bu beceriyi kazanmaları daha kolay olmaktadır. Bu nedenle çocuğunuza oyuncaklarını toplaması, yemeğini kendi kendine yiyebilmesi, küçük ev işlerinde yardım edebilmesi için küçük

olanaklar yaratmak önemlidir.

e- Sabırlı ve destekleyici olun:

Sorumluluk kazanımının bir an da gerçekleşebilmesi mümkün olmamaktadır. Sürece yayılarak gelişmekte olup ebeveynlerin bu yöndeki destekleyici tutumları çocukların ileriki yaşlarda sorumluluk becerisinin kalıcı olmasını sağlayacaktır.

f- Sorumluluk almaları için yönlendirin:

Çocukları sorumluluklar almaları konusunda yönlendirmek, sorumluluklarını yerine getirme konusunda teşvik edici bir tutum sergilemek, başardıkça olumlu geri bildirimler vermek anne-babalara düşen önemli görevlerdir.

KAYNAKÇA:

Mackenzie, R. Y. (2004), "Çocuğunuza sınır koyma", Yakamoz Yayıncılık, İstanbul.

Öncü, E. Ç. (2002), Erken çocukluk döneminde sorumluluk eğitimi, Çoluk çocuk dergisi, 21, 14-17.

Semerci, B. (2006), "Birlikte Büyütelim, Çocuk Ruh Sağlığı". Alfa Basın Yayın Dağıtım, İstanbul.

Yavuzer, Haluk (2002) "Çocuk Eğitimi El Kitabı", Remzi Kitabevi, İstanbul.